

Dag Hedman: Extravaganta eskapader. Gösta Palmcrantz' liv och verk

I likhet med så gott som alla sina generationskamrater av svenska epiker är Gösta Palmcrantz (1888–1978) i dag okänd. Under sin livstid var han synnerligen produktiv och framgångsrik, och levererade kriminal- och äventyrsberättelser till såväl bok- som pressmarknaden, främst under pseudonymen Gösta Segercrantz. Titlar som Hennes höghets massör, Gummikejsaren och hans dotter och Jorden runt med åtta damer lockade tiotusentals läsare i Skandinavien och på Kontinenten som ville ta del av Palmcrantz' lockande blandning av erotik och äventyr i jazzåldern. Eftersom han skrev populärlitteratur blev hans livsverk av dagslände-karaktär.

Skälet till att Palmcrantz trots sin popularitet endast periodvis lyckades leva på sitt författarskap var att han var ekonomiskt oansvarig och dessutom opålitlig som leverantör av manuskript till bokförlag, vilket gjorde honom mindre attraktiv som affärspartner. I gengäld visade han desto större pliktrogenhet som leverantör av noveller och artiklar till pressen (över 1.000 stycken under en trettioårsperiod), och han övergick helt till denna marknad under sitt sista decennium som författare. Palmcrantz varvade ofta författandet med praktiserande av sitt andra yrke, nämligen sjukgymnastik. Det är ingen tillfällighet att han är upphovsman till subgenren massörberättelsen.

Syftet med framställningen är dels att uppmärksamma en under sin livstid uppburen men i dag bortglömd författares liv och verk, dels att visa att forskning på litteraturvetenskapens vita fläckar kan ge minst lika intressanta och långtgående resultat som att hålla sig till kartans kända områden.

I anslutning till denna monografi utges också en omfattande bibliografi över verk av och om Gösta Segercrantz (ca 1.900 poster).